

Hoewel dat veel diversche auctoren ons wonderlijke beschryvinghen van architecturen/ als vanden Egyptienen/ Assianen/ Grieken/ en meer andere natien gemaect zynde achtergelaten hebben/ also dat wy lesende den ooren mogen genoeg doen aengaende der grooten/ te weten/ hoe lanck/ breed ende diep dat eenige metelrien geweest zyn/ so en connen wy nochtans den oogen ende der begeerlicheyt van sulcken ongelooflycken handtwerck ende const te sien daermede niet verhoegen/ ten ware dat ons de eeuw van dien tyde gegunt hadde/ aengesien dat de reliquien van alsulcke wercken al meest deur den tijt verniet zyn/ dat wy de figuren tsamen byder letter hadden mogen int bewoyp sien/ gelijk wy in desen tegenwoordigen boeck niet alleenlijck lesen en mogen wat ten lesten na alle andere natien die Romeynen gebouwen hebben/ maer hebben eenen alsulcken aucteur voorhanden/ die de figuren (sulcx als mensche noch in wesen bindt) van stuck tot stucke/ niet alleene by roeden/ ellen/ voeten/ ende palmen/ maer oock by minuten scherpeelijck gemeten ende wel geconterfept ons voorgestelt heeft. Ende hoewel dat ick geen meyninge en hadde desen boeck vande antiquiteyt der Romeynen in onser talen te drucken/ midts dat haer de sprake niet verre ghenoech en strect/ oft dat by auonturen der liefhebbers te weynich zyn om mijn onkosten te verhalen/ so en heb ick nochtans niet connen ghelaeten/ want my dat groote werck der fortificatien vander vermaerder stadt van Antwerpen daer toe gedrongen heeft/ ende dat daeromme/ op dat een pegelijck die hem verwonderende is vander grooten/ d'welck met ontallijcken costen gemaect wort/ hierinne sien ende by hem seluen overlegghen mach/ wat grooter ja noodelooser costen by dit te gelijcken/ dat die Romeynen (ick swijge andere natien) voortyden gedaet hebbe int makē van Obeliscen/ Piramidē/ Thermē/ Theatre/ Amphiteatre/ Archentriumphal/ en meer andere dingen die alleene tot genoeghten en triumphen dienden: waer deur te vermoeden is/ dat om eene alsulcken stadt/ tot welvaert van desen lande/ te beschermen/ datse die versterkinge eer noch vromer dan sy is/ souden gemaect hebben. Nu is te noteren/ dat alle t'gheene d'welcke die Romeynen gemaect hebben/ niet geheelijck met der leeringen van Vitruvio en overcomt/ also datter veel die dese ende diergelijcke stucken geconterfept hebben/ daer deur geabuseert zyn/ want de sommighe nauwelijc gheloouen en souden/ dat indien tyden so wel als nu alderlepe werclieden waren deen beeter dan d'andere/ d'welck hemlieden ontwetenlijc heeft doen ende noch doet makē dingē die de goede Antiquē niet geerne en souden verdrēgē hebben/ waeraf dat sy in desen boeck goet onderwijs vinden sullen/ ende leeren (indient hen belijft te lesen) t'goede wten quade te scheyden/ waer toe dat sonderlinge den voozghedrueten vierden boeck dient/ want daerinne die geheele somme der maten besloten is: ende also inden seluen vierden boeck inde vooreden beslooft is/ so en suldy hier in desen derden boeck niet alleene vinden/ ten eersten die Ichnographien/ ende daerop volghende die Ortographien/ mitsgaders oock een deel der Sciographien/ vanden hernaemsten Antiquiteyten van Romen/ van Italien/ ende eensdeels van daer huyten: maer oock vanden excellensten edificien in onsen tyden/ ende bysonder van Bramante gemaect. Alsoo dat de Lefer wel geïnstrueert zynde inden voozseyden vierden boeck daer alle de ordinen wel verclaert zyn/ sal mogen by hem seluen ozdelen wat wel ende qualijck ghemaect is/ op datmen niet eenen costen te samen een goet ende een onstraffelijc werck maken mach.